

Sygn. akt I ACa 115/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Zofia Kawińska-Szwed SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska
Protokolant :	Magdalena Bezak

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. P., A. P. (1) i A. P. (2)

przeciwko A. B.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 24 stycznia 2014 r., sygn. akt I C 223/13

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powodów 2 700 (dwa tysiące siedemset) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt ACa 115/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2014r. Sąd Okręgowy w B. w sprawie z powództwa J. P., A. P. (1), A. P. (2) przeciwko A. B. uznał za bezskuteczną w stosunku do powodów umowę sprzedaży nieruchomości objętych księgami wieczystymi o numerach (...) zawartą w formie aktu notarialnego w dniu 26 lipca 2010r. przed notariuszem R. O. prowadzącą kancelarię notarialną przy ul. (...) w Ż., między Z. B. a A. B., Rep. (...), w celu zaspokojenia wierzytelności powodów w wysokości 191.553,84 zł. należności głównej, objętej tytułami wykonawczymi w postaci wyroku Sądu Rejonowego w O. z dnia 16 sierpnia 2010r. wydanego w sprawie o sygnaturze V GC 247/10 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 22 lutego 2012r. w sprawie o sygnaturze V GCo 417/11 oraz nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w

B. z dnia 11 sierpnia 2011r. wydanego w sprawie o sygnaturze V GNC 113/09, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie o sygnaturze I Co 119/11.

Ponadto Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 16.778,00 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok Sądu Okręgowego w B. oparty został na następujących ustaleniach faktycznych.

Powodowie są następcami prawnym P. P., który prowadził jednoosobowo działalność gospodarczą, jako Przedsiębiorstwo (...) w K.. Obecnie powodowie prowadzą tę działalność, pod tą samą nazwą. Pozwany prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...). Pozwany jest synem Z. B.. Z. B. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Gospodarstwo (...).

W związku z prowadzoną działalnością gospodarczą P. P. posiadał wierzytelności wobec Z. B. i S. Ś.. W dniu 16 sierpnia 2010 r. Sąd Rejonowy w O. wydał wyrok zasądający solidarnie od Z. B. i S. Ś. na rzecz P. P. kwotę 91.090,15 zł. wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 8.172,00 zł tytułem kosztów procesu. Wyrok ten został zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz powodów postanowieniem z dnia 22 lutego 2012 r. W dniu 11 sierpnia 2009 r. Sąd Okręgowy w B. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał K. K., S. Ś. i Z. B., aby zapłacili solidarnie P. P. kwotę 117.124,00 zł. wraz z odsetkami oraz kwotę 5.081,00 zł. tytułem kosztów procesu. Nakaz ten został zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz powodów postanowieniem z dnia 29 grudnia 2011 r.

Powodowie, a także ich poprzednik prawny zainicjowali szereg postępowań egzekucyjnych w celu wyegzekwowania wyżej opisanych wierzytelności. Postępowania prowadzone są lub były przez: Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w N. A. L. (KM 1142/10), przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w J. W. I. (KM 4329/12 i KM 4329/12), przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla K. wK. M. L. (KM 38/11), przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ż. D. K. (KM 1067/12 i KM 1229/12). Z wyjątkiem postępowania KM 38/11, które zostało umorzone wobec bezskutecznej egzekucji, pozostałe postępowania toczą się, lecz są - z wyjątkiem niewielkiej części należności wyegzekwowanej w postępowaniu KM 1142/10 z emerytury współdłużnika solidarnego S. Ś. - bezskuteczne i nie doprowadziły do zaspokojenia powodów. W toku egzekucji prowadzonych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ż. D. K. dokonano zajęcia nieruchomości dłużnika Z. B. o łącznej powierzchni około 2 ha, które według jego informacji udzielonej w postępowaniu o ogłoszenie upadłości, stanowią jego jedyny majątek, lecz są obciążone hipotekami na rzecz podmiotów trzecich o łącznej wartości ok. 7.000.000,00 zł.

W dniu 8 listopada 2012 r. Skarbu Państwa reprezentowany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż. złożył do Sądu Rejonowego w B. wniosek o ogłoszenie upadłości Z. B.. Dłużnik Z. B. w toku postępowania złożył pismo, w którym wyjaśnił że jego majątek stanowią wyłącznie nieruchomości o łącznej powierzchni około 2 ha, stanowiące w większości działki rolne, bez uzbrojenia, użytkowane rolniczo, obciążone hipotekami o łącznej wartości około 7.000.000,00 zł., przy czym cena, jaką można uzyskać z ich sprzedaży - z uwagi na ceny tego typu działek na obszarze Gminy Ś. - to nie więcej niż 0,5 - 2,0 zł./m². Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2013 r. Sąd oddalił wniosek z uwagi na brak majątku, który wystarczałby na pokrycie kosztów postępowania, szacowanych na 34.000,00 zł. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że niewypłacalność dłużnika jest bezsporna, że zaprzestał spłacania zobowiązań, a prowadzone wobec niego egzekucje okazały się bezskuteczne, natomiast jego majątek jest obciążony wielomilionowymi hipotekami.

W dniu 30 marca 2009 r. przed notariuszem R. O. zawarte zostały umowy sprzedaży nieruchomości pomiędzy spółką (...), a A. B. i pomiędzy Spółką (...), a Z. B..

Umową sprzedaży, zawartą w dniu 26 lipca 2010 r. przed notariuszem R. O., Z. B. sprzedał pozwanemu A. B. zabudowane nieruchomości objęte księgami wieczystymi o numerach (...), w tym nieruchomość składającą się z działek o numerach: (...), (...) i (...) o łącznej powierzchni 1,0265 ha - za cenę 400.000,00 zł. i nieruchomość składającą się z działek o numerach (...) o łącznej powierzchni 0,4862 ha za cenę 3.010.000,00 zł. Pozwany zobowiązał się zapłacić cenę sprzedaży do 2 sierpnia 2010 r. Nieruchomości były obciążone hipotekami na rzecz osób trzecich, ponadto prowadzona była z nich egzekucja komornicza. Na nieruchomościach znajdowały się budynki o charakterze usługowo - hotelowym, hotelowo - restauracyjnym, kort tenisowy, scena, boisko do siatkówki, wybiegi treningowe

dla koni, tereny rekreacyjne. Jednocześnie Z. B. upoważnił pozwanego do zapłacenia - tytułem przekazu - na rzecz wierzycieli Z. B.: Banku (...) S.A. kwoty 1.208.979,11 zł., Banku (...) w W. kwoty 1.024.775,46 zł., W. S. i R. S. kwoty 185.597,21 zł. (...) Spółki z o.o. kwoty 58.600,00 zł. oraz J. H. kwoty 330.000,00 zł. Na zakup nieruchomości pozwany uzyskał środki z pożyczki zaciągniętej w (...). Obecnie nieruchomości te są obciążone hipoteką umowną łączną na kwotę 6.450.000,00 zł. ustanowioną na rzecz (...), na zabezpieczenie pożyczki, odsetek i innych roszczeń ubocznych wynikających z umowy pożyczki nr (...). Hipoteka ta obciąża również nieruchomości objęte księgami wieczystymi o numerach: (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...).

Pismem z dnia 23 kwietnia 2012 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwot: 117.124,00 zł. wraz z odsetkami w kwocie 72.741,19 zł. i dalszymi odsetkami ustawowymi, 91.090,15 zł. wraz z odsetkami w kwocie 15.355,47 i dalszymi odsetkami ustawowymi, 13.253,00 zł. tytułem kosztów sądowych i 2.769,47 zł. tytułem kosztów egzekucyjnych, w terminie do 11 maja 2012 r.

Mając na względzie powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że:

powództwo zasługuje na uwzględnienie, gdyż powodowie wykazali istnienie przesłanek skargi pauliańskiej o jakich mowa w przepisie art. 527 k.c.

Powodowie udowodnili, że przysługuje im wierzytelność w stosunku do zbywcy nieruchomości oraz, że powstały one jeszcze przed zawarciem umowy, której dotyczy powództwo.

Zdaniem Sądu wykazano też, że sprzedaż nieruchomości w dniu 26 lipca 2010 r. nastąpiła z pokrzywdzeniem powodów jako wierzycieli.

Dłużnik wyzbył się bowiem jedyne go majątku z którego powodowie mogli się zaspokoić. Pozostały majątek stanowią bowiem nieruchomości rolne o powierzchni około 2 ha, które są obciążone hipotekami na kwotę około 7.000.000zł. Inne go majątku dłużnik nie posiada. Skutkowało to oddaleniem wniosku innego wierzyciela o ogłoszenie upadłości dłużnika, gdyż ustalono, że nie posiada on środków na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego.

Sąd podkreślił, że zbyte przez dłużnika nieruchomości stanowiły zorganizowaną działalność gospodarczą, pozwalającą na prowadzenie działalności turystycznej i rekreacyjnej, przynoszącą dochód.

Umowa objęta skargą pauliańską była odpłatna, ale dłużnik z pokrzywdzeniem powodów z uzyskanej ceny zaspokoił wskazanych przez siebie wierzycieli, a pozostała część ceny okazała się dla nich niedostępna.

Dłużnik dokonując sprzedaży nieruchomości działał ze świadomością pokrzywdzenia powodów, gdyż musiał mieć świadomość, że wyzbywając się istotnego składnika swego majątku i zaspokajając tylko niektórych wierzycieli, uniemożliwi zaspokojenie się pozostałych wierzycieli. Taką samą świadomością miał pozwany, który nie obalił domniemań wynikających z przepisów z art. 527 § 3 i 4 k.c. Pozwany jest synem dłużnika i pozostawał z dłużnikiem w stałych stosunkach gospodarczych. W wyniku umowy z dnia 26 lipca 2010 r. pozwany uzyskał korzyść majątkową. Nabył bowiem własność nieruchomości mogących stanowić dla niego źródło stałych dochodów. Świadczy o tym rozbudowa, w czasie kiedy była zawierana umowa sprzedaży, jednego z budynków hotelowo-restauracyjnych usytuowanego na nieruchomości będącej przedmiotem zbycia.

Sąd za nieprzekonujący uznał zarzut pozwanego, że powodowie nie będą mogli zaspokoić się z nieruchomości, których dotyczy żądanie pozwu, gdyż są one obciążone hipoteką na rzecz (...) na łączną kwotę 6.500.000 złotych.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że hipoteka obejmuje także szereg innych nieruchomości, a ponadto istnieje możliwość uzyskania zaspokojenia z dochodów jakie przynoszą zbyte nieruchomości.

Wyrok został zaskarżony w całości przez pozwanego.

Skarżący zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, które wyspecyfikował w 27 punktach w części wstępnej apelacji. Zarzucił także naruszenie przepisów prawa materialnego, precyzując je w kolejnych 7 punktach. Następnie skarżący obszernie uzasadnił zarzuty, wnosząc nadto o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadka Z. B. oraz dowodu z przesłuchania stron na okoliczność braku przesłanek do uwzględnienia skargi pauliańskiej. Skarżący we wnioskach apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powodów na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest zasadna.

Sąd odwoławczy odniesie się do jej poszczególnych zarzutów w takiej kolejności w jakiej zostały zgłoszone w apelacji.

Za chybiony należy uznać zarzut naruszenia przepisu art. 1 w zw. z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 1989 roku o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych polegający na rozpoznaniu sprawy w postępowaniu cywilnym podczas gdy sprawa winna być rozpoznawalna w trybie postępowania odrębnego w sprawach gospodarczych. Sprawa nie ma bowiem charakteru gospodarczego w rozumieniu powołanych przepisów. Nie jest bowiem sporem między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. Nie sposób uznać, że na wynik sprawy miało wpływ zaniechanie odrębnej procedury, zastrzeżonej dla spraw gospodarczych, skoro przepisy przewidujące odrębne postępowanie w sprawach gospodarczych zostały uchylone przed zawiśnięciem niniejszej sprawy.

Nie można też podzielić zarzutów dotyczących naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c., sprowadzających się do stwierdzenia, że z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, zasad logiki i doświadczenia życiowego Sąd Okręgowy dowolnie uznał, że zachodzą przesłanki pozwalające na uwzględnienie skargi pauliańskiej. W uzasadnieniu tych zarzutów pozwany podniósł, że Sąd Okręgowy w istocie nie rozpoznał istoty sprawy, gdyż za sporne uznał jedynie to, czy Z. B. działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli i czy pozwany o tym wiedział, gdy w istocie sporna była też kwestia pokrzywdzenia wierzycieli.

W istocie Sąd pierwszej instancji w motywach zaskarżonego wyroku wskazał wszystkie przesłanki skargi pauliańskiej, a następnie wyjaśnił dlaczego uznał je za wykazane. Znaczna część motywów poświęcona jest stwierdzeniu niewypłacalności dłużnika.

Wyjaśniono, że mimo iż dłużnik nie wyzbył się całości majątku, pozostała jego część nie pozwala na zaspokojenie długu. Świadczą o tym wyniki dotychczasowych postępowań egzekucyjnych prowadzonych przeciwko dłużnikowi. Chybionym jest twierdzenie, że nie doszło do niewypłacalności dłużnika skoro po zbyciu nieruchomości na rzecz pozwanego pozostała mu do dyspozycji reszta ceny w kwocie ponad 600.000 złotych. Ze związkowych akt komorniczych wynika, że mimo podjęcia licznych działań zmierzających do ustalenia czy dłużnik nie posiada jakichś środków finansowych na rachunkach bankowych, pozwalających na zaspokojenie wierzytelności, działania te okazały się bezskuteczne. Trafnie więc Sąd Okręgowy uznał, że w wyniku czynności prawnej zakwestionowanej skargą pauliańską, ta część majątku dłużnika stała się dla nich niedostępna. Potwierdza to oświadczenie dłużnika złożone w trakcie postępowania upadłościowego, iż nie posiada on środków finansowych ani majątku pozwalających na sfinansowanie kosztów tego postępowania.

Logiczny jest wywód Sądu Okręgowego, że dłużnik zaspokajając ze środków pochodzących ze sprzedaży nieruchomości tylko niektórych wierzycieli w sytuacji, gdy był już wydany przeciwko niemu tytuł egzekucyjny na rzecz poprzednika prawnego powodów działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Ze środków pozostających do jego dyspozycji po spłacie innych wierzycieli, dłużnik nie zaspokoił bowiem wierzytelności przysługujących powodom, lecz tak nimi zadysponował, aby były one dla nich niedostępne.

Za tym, że pozwany wiedział, iż dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, świadczy domniemanie o jakim mowa w przepisie art. 527 § 3 k.p.c. Pozwany będąc synem dłużnika, który wyzbył się majątku niewątpliwie jest osobą bliską w rozumieniu tego przepisu. Nie ma więc potrzeby roztrząsania czy w stosunku do pozwanego działa też domniemanie o jakim mowa w przepisie art. 527 § 4 k.p.c.

Nie sposób zgodzić się ze skarżącym, że obalił domniemanie z przepisu art. 527 § 3 k.c. skoro nabywając nieruchomości obciążone licznymi długami, w stosunku do których niektórzy z wierzycieli prowadzili już postępowanie egzekucyjne, na rozprawie w dniu 22 stycznia 2014r. oświadczył, że mimo wiedzy o tym, że powodem zbycia nieruchomości są kłopoty finansowe ojca nie pytał o to czy ma on jeszcze innych wierzycieli.

Utrzymując, że ojciec nie stanie się niewypłacalny wskutek wyzbycia się części majątku, skarżący nie wskazał gdzie zdeponowane są środki pieniężne, które pozostały do dyspozycji dłużnika po zaspokojeniu wskazanych przez niego wierzycieli. Zgodnie z przepisem art. 533 k.p.c. ciężar dowodów w tym zakresie obciążał pozwanego.

Dowody osobowe zawnioskowane przez skarżącego między innymi na tę okoliczność w postępowaniu apelacyjnym, Sąd odwoławczy oddalił na mocy art. 381 k.p.c. jako spóźnione.

Nieuzasadnione jest też zawarte w apelacji stwierdzenie jakoby Sąd Okręgowy błędnie ustalił, że zbyte nieruchomości przynosiły dochód pozwalający na zaspokojenie powodów mimo że powodowie nie kwestionowali, iż dochód ten wynosił jedynie 5.000 złotych rocznie.

Wbrew temu zarzutowi Sąd Okręgowy, aczkolwiek pośrednio, odniósł się do tej kwestii podkreślając, że inwestowanie w nieruchomości będące przedmiotem zbycia, przez rozbudowę jednego z budynków hotelowo-restauracyjnego świadczy o tym, że prowadzona przez dłużnika działalność gospodarcza przynosiła znaczne dochody.

Sąd Apelacyjny podziela to stanowisko. Dochód bilansowy nie może być utożsamiany z przychodami. Racjonalnie działający przedsiębiorca nie będzie inwestował w kompleks hotelowo-restauracyjny i ośrodek rekreacyjny warty kilka milionów w celu osiągnięcia dochodu rzędu 400 złotych miesięcznie. Także pozwany nie nabywałby takiego przedsiębiorstwa kosztem wielu milionów w celu prowadzenia tak niedochodowego przedsięwzięcia.

Nie doszło do naruszenia przepisów art. 227 k.p.c. w związku z art. 232 zd. 2 k.p.c. i w związku z art. 224 § 1 k.p.c. oraz art. 299 k.p.c. w związku z art. 302 § 1 k.p.c. poprzez niedopuszczenie z urzędu dowodu z zeznań świadka Z. B. oraz z zeznań pozwanego.

Sąd może z urzędu dopuścić dowody niezawnioskowane przez strony, ale podstawą takiego działania jest konieczność ustalenia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia. Sytuacja taka nie zachodziła w niniejszej sprawie. Wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały oparte w oparciu o inne dowody lub przy uwzględnieniu okoliczności które były bezsporne.

Zbędnym było przeprowadzenie dowodu z przesłuchania pozwanego, skoro z jego oświadczeń zawartych w pismach procesowych jednoznacznie wynikało jego stanowisko.

Skarżący mimo podniesienia zarzutów w tym zakresie nie wskazuje w apelacji jakie to fakty istotne dla rozstrzygnięcia, zostałyby ustalone, gdyby doszło do przesłuchania ojca i jego samego.

To samo dotyczy zarzutu naruszenia zasady bezpośredniości (art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 235 § 1 k.p.c.) polegającego na zastąpieniu zeznań świadka Z. B., jego oświadczeniami złożonymi w postępowaniu upadłościowym oraz zeznań pozwanego, jego oświadczeniami zawartymi w pismach procesowych. Z apelacji nie wynika jakie odmienne ustalenia byłyby możliwe, gdyby zamiast w oparciu o oświadczenia wykazanych osób Sąd uwzględnił je po ich przesłuchaniu. Z akt sprawy wynika, że Sąd Okręgowy doręczając pozwanemu odpis pozwu wraz z załącznikami, udzielił skarżącemu wyczerpującego pouczenia w trybie art. 210 § 2 k.p.c. instruując między innymi, że aż do zamknięcia rozprawy pozwany może przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków

lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Zobowiązał też do zgłoszenia tych twierdzeń i dowodów (k. 90-91). Nie jest obowiązkiem Sądu wskazywanie poszczególnych środków dowodowych jakie strona winna przedstawić dla poparcia swych twierdzeń. Stanowiłoby to naruszenie zasady kontrydiktoryjności.

Nie są zasadne zarzuty procesowe zmierzające do wykazania, że nie uwzględniono obrony pozwanego utrzymującego, że nie mógł on dowiedzieć się o innych wierzycielach ze względu na zapisy w akcie notarialnym, księgach wieczystych nabytych nieruchomości oraz wobec zapewnień zbywcy, że nie posiada on innych wierzycieli.

Lista wierzycieli wyszczególnionych w akcie notarialnym oraz ujawnienie ich w księgach wieczystych, nie daje podstaw do domniemania, iż są to wszyscy wierzyciele dłużnika zbywającego nieruchomość z pokrzywdzeniem powodów. Nawet przeciętnie wyedukowany uczestnik obrotu gospodarczego musi zdawać sobie sprawę z tego, że nie wszyscy wierzyciele ujawniają swe roszczenia w księgach wieczystych. Temu, że dłużnik zapewniał pozwanego o braku innych wierzycieli przeczy wspomniane oświadczenie skarżącego przed Sądem Okręgowym, że nie interesował się tym i nie rozmawiał o innych wierzycielach z ojcem.

Zarzut naruszenia przepisu art. 252 k.p.c. jest chybiony, gdyż powodowie nie musieli naprowadzać dowodów przeciwko osnowie aktu notarialnego, w którym dłużnik oświadczył, że przedmiot umowy jest wolny od obciążeń i praw osób trzecich. Powodowie nie kwestionowali bowiem treści aktu notarialnego. W dacie jego sporządzania zbywane nieruchomości nie były obciążone na ich rzecz ani nie kierowali do nich egzekucji.

Wbrew zarzutowi apelacji nie doszło do naruszenia przepisu art. 365 k.p.c. poprzez uznanie przez Sąd Okręgowy, że jest związany treścią uzasadnienia Sądu upadłościowego, oddalającego wniosek o ogłoszenie upadłości Z. B. ze względu na ustalenie, że dłużnik nie posiada środków na pokrycie kosztów tego postępowania. Sąd Okręgowy w oparciu o ten dokument ustalił jedynie, że dłużnik nie posiada majątku z którego powodowie mogliby zaspokoić swe wierzytelności. Skarżący nie kwestionuje, że w postępowaniu upadłościowym jego ojciec złożył oświadczenie o braku majątku. Twierdzenia, że było to oświadczenie nieprawdziwe i majątek taki w rzeczywistości istnieje, nie udowodnił.

Zarzut naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c., 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu jest zasadny o tyle, że w motywach wyroku nie wskazano dlaczego Sąd pierwszej instancji uznał za zasadne zasądzenie na rzecz powodów od pozwanego oprócz zwrotu kosztów sądowych także kosztów zastępstwa procesowego w wysokości podwójnej stawki minimalnej należnej w sprawie o wartości przedmiotu sporu od 50.000 do 200.000 złotych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego mimo tego mankamentu uzasadnienia rozstrzygnięcia o kosztach jest trafne.

Przygotowanie pozwu oraz zgromadzenie dowodów uzasadniających żądanie wymagało znacznego nakładu pracy pełnomocnika powodów. Dla rozstrzygnięcia sporu przydatna była także argumentacja prawna zawarta w pismach procesowych pełnomocnika. Nakład pracy, charakter sprawy i wkład pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia uzasadniał przyznanie wynagrodzenia w wysokości podwójnej stawki minimalnej tj. kwoty 7.200 złotych.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa materialnego za chybiony należy uznać zarzut naruszenia przepisu art. 5 i art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Fakt, iż dłużnik w pierwszej kolejności zaspokoił wierzycieli których roszczenia zostały ujawnione w księgach wieczystych nie był uznany przez Sąd Okręgowy za niedopuszczalny. Za działanie ze świadomością pokrzywdzenia powodów zostały uznane przez Sąd Okręgowy wyzbycie się przez dłużnika majątku w związku z którym poza wierzycielami ujawnionymi w księgach wieczystych, inni wierzyciele nie zostali zaspokojeni, a majątek pozostający w dyspozycji dłużnika stał się dla nich niedostępny, a w każdym razie dostęp do niego w znaczny sposób został utrudniony. Świadczą o tym bezskuteczne działania powodów zmierzające do ustalenia miejsca zdeponowania środków pieniężnych dłużnika w bankach usytuowanych w miejscowościach w których zamieszkiwał i prowadził

działalność gospodarczą, gdy w istocie były one zdeponowane w (...) w miejscowości M., a następnie rozdysponowane przez dłużnika w nieznanym sposobie. Dlatego ten sam zarzut podniesiony dla wykazania naruszenia przepisu art. 527 § 1 k.c. nie mógł być uznany za zasadny. Za chybiony należy uznać także zarzut naruszenia przepisów art. 527 § 3 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że pozwany stanowił osobę bliską dla dłużnika. Z uzasadnienia apelacji w tym zakresie wynika, że pokrewieństwo – pozwany jest synem dłużnika – nie zawsze stanowi o tym, że czynność prawna została dokonana z osobą bliską. Nie kwestionując tego stwierdzenia co do zasady należy stwierdzić, że zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał podstawy do stwierdzenia, że zbycie wielomilionowego majątku przez ojca na rzecz syna, upoważnienie do zaspokojenia w drodze przekazu z umówionej ceny części wierzycieli i przejęcie prowadzenia tożsamej działalności gospodarczej, pod tym samym adresem przez nabywcę, dawało podstawy do uznania że czynność prawna kwestionowana skargą pauliańską miała miejsce między osobami bliskimi. Dowód przeciwny obciążał pozwanego. Skarżący nie wykazał że rozporządzenie tego rodzaju między członkami rodziny nie było rozporządzeniem na rzecz osoby bliskiej,

Zarzut naruszenia przepisu art. 5 k.c. nie jest zasadny. Powołując się na naruszenie tego przepisu pozwany w istocie kwestionuje istnienie przesłanek do uwzględnienia przesłanek skargi pauliańskiej, nie wykazuje natomiast zasad współżycia społecznego czy sprzeczności wyroku ze społeczno-gospodarczym prawem, prawa do dochodzenia bezskuteczności danej czynności prawnej dla wierzycieli, które przemawiałyby za oddaleniem powództwa mimo zaistnienia przesłanek o jakich mowa w przepisie art. 527 k.c.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny w Katowicach na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego jako pozbawioną bezzasadnych podstaw.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

SSA Zofia Kawińska-Szwed SSA Roman Sugier (spr.) SSO-del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska